

A PISA 2003-MÉRÉS EREDMÉNYEINEK HAZAI VONATKOZÁSÚ ELEMZÉSE AZ IKT-ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁRÓL

Dancsó Tünde

*Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár
Szegedi Tudományegyetem, BTK, Neveléstudományi Doktori Iskola*

Kulcsszavak: PISA, IKT, mérés-értékelés

Az OECD által szervezett PISA-mérés minden részletre kiterjedő, átfogó nemzetközi program, amely a 15 éves tanulók teljesítményét egyéb jellemzők összefüggéseiben értékeli. A mérés eredményei adatokat szolgáltatnak a részt vevő országoknak arról, hogy a tanulók hogyan tudják alkalmazni tudásukat és képességeiket egy hétköznapi helyzetben, mennyire állnak készen a társadalom kihívásaira.

A 2003. évi mérésben 41 ország 127 165 diákja, köztük 4 765 magyar tanuló vett részt. A mérés részeként sor került egy 9 kérdésből, 49 itemből álló teszt kitöltésére, amelynek használatával az IKT-eszközök iskolai, otthoni vagy egyéb helyen való hozzáférését, a kezelés magabiztoságát, az attitűdöt mérték, a mérés eredményeinek ismeretében pedig sor került az IKT-eszközök használata és a tanulói teljesítmények közötti összefüggések elemzésére.

A felmérés adatai szerint a magyar diákok 17%-a képes számítógépes program írására, (OECD-átlag: 23%), 31% használja a számítógépet tanulásra (30%), 10% használ tanulást segítő (pl. matematikai) szoftvereket (13%), 30% alkalmaz grafikai (30%), 32% táblázatkezelő (21%) és 53% szövegszerkesztő programokat (48%). A magyar diákok magabiztosak az alkalmazások használatában, de kevésbé tapasztaltak a programozás és egyéb, tanulást segítő programok használatában.

Az IKT-eszközök használatának szintjéről 23 kérdés segítségével gyűjtöttek adatokat, a kérdések három csoportot (alapszintű műveletek, Internet használata, magas szintű műveletek) alkottak. Az adatok alapján az országokra jellemző indexeket képeztek (OECD-index). A tagországok diákjaihoz hasonlóan a magyar tanulók is magabiztosak az IKT-eszközök alapszintű használatában (pl. fájlok megnyitása, mentése, törlése, másolása), a magyar index értéke $-0,12$, a lányoké $-0,38$ ($-0,16$), a fiúké $0,12$ ($0,14$). Az Internet használatát (pl. e-mail írása, melléklet csatolása, fájlok letöltése) jelző index $-0,44$, a lányoké $-0,65$ ($-0,17$), a fiúké $-0,25$ ($0,15$). A magas szintű műveletek (pl. prezentáció, honlap, program készítése; adatbázis, táblázatkezelő, vírusirtó alkalmazása) végrehajtását jelző index $-0,33$, a lányoké $-0,59$ ($-0,24$), a fiúké $-0,11$ ($0,25$). A magyar oktatást minősítő indexek elsősorban a szemléletmód megváltoztatásának igényére, az informatikai eszközök szélesebb körű, tanulást és kommunikációt támogató funkcióinak a fontosságára hívják fel a figyelmet.

A mérési eredmények elemzése objektív képet mutat a magyar oktatási stratégiák és módszerek eredményességéről, közvetett hatásairól. Az OECD-átlagoktól való eltérések jól jellemzik a hazai fejlesztések hatásait, az informatika oktatásának részleges eredményességét és egyes területeken a változtatás szükségességét. A PISA-mérés eredményeinek további elemzésével objektív képet kaphatunk a magyar tanulók IKT-eszközhasználatának jellemzőiről, amelyek ismeretében a hazai oktatás a nemzetközi élvonalba fejleszthető.